

Коломико П.В.

магістр,
Державний університет інфраструктури та технологій

Харчук О.Г.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування,
Державний університет інфраструктури та технологій

Kolotylo Pavlo, Kharchuk Olena

State University of Infrastructure and Technologies

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЗИЦІЯ УКРАЇНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНУ

У статті визначено поняття міжнародної інвестиційної позиції. Проаналізовано інвестиції за функціональними типами та розглянуто графіки функціональних типів інвестицій усієї групи, функціональних типів інвестицій України та країн групи за 2016–2018 роки. Розглянуто склад іноземних активів і пасивів України порівняно із сусідніми країнами. Проаналізовано стан показників міжнародної фінансової інтеграції країн та визначено їх відмінності в структурі міжнародної інвестиційної позиції України. Досліджено географічну структуру прямих іноземних інвестицій за країнами надходження інвестицій та визначено найбільші країни-інвестори й найпривабливіші галузі для інвестування в українську економіку. Проаналізовано топ-10 перешкод для іноземних інвестицій в Україну та розглянуто кроки покращення інвестиційного клімату України.

Ключові слова: міжнародна інвестиційна позиція, іноземні інвестиції, міжнародна фінансова інтеграція, економічний розвиток.

Постановка проблеми. Дослідження інвестиційної діяльності в Україні є актуальним питанням сьогодення, оскільки важливу роль у її економічному розвитку відіграють іноземні інвестиції. Україна завжди була активним учасником міжнародної інвестиційної діяльності та міжнародного ринку інвестицій, зокрема за 2015–2018 роки вона посіла 3 місце за обсягом іноземних інвестицій до ВВП серед 23 країн, що розвиваються. Україна потребує інвестицій для подолання економічно-технологічної відсталості від країн-сусідів, партнерів [14]. Іноземні інвестиції, зокрема прямі іноземні інвестиції, разом з коштами несуть нові технології, способи організації, культуру управління, тому важливим є порівняння залучення інвестицій в Україні з іншими країнами для кращого аналізу внутрішнього стану інвестиційної діяльності та інвестиційного клімату задля розроблення рекомендацій щодо їх покращення. Залучення іноземних інвестицій є одним з чинників економічного розвитку та благополуччя України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значну увагу вивченню інвестиційної позиції України, аналізу сучасного стану інвестиційної діяльності та питанням покращення інвестиційного клімату в країні приділяли такі вчені, як Г.О. Харламова, Н.В. Рощина [13], Л.С. Борданова, О.В. Самоєнкова [12], І.В. Мілько, А.В. Непран, О.Д. Данілова, А.В. Колєватова, І.П. Мойсеєнко.

Формулювання цілей статті. Метою статті є аналіз інвестиційної діяльності України, порівняння інвестиційної позиції з іншими країнами, статистичний аналіз структури прямих іноземних інвестицій, виявлення особливостей і тенденцій інвестиційної діяльності в Україні, визначення чинників залучення іноземних інвестицій.

Виклад основного матеріалу. Міжнародна інвестиційна позиція (далі – МІП) – це статистичний звіт, що відображає вартість і структуру зовнішніх фінансових активів та зобов'язань країни на певний момент часу [1].

Проаналізуємо МІП шляхом аналізу її складових частин та розмежуємо інвестиції на функціональні типи, тобто за прямими іноземними інвестиціями (ПІ) / “foreign direct investment” (FDI), портфельними інвестиціями (ПІ) / “portfolio investment” (PI) та іншими інвестиціями (ІІ) / “other investment” (OI). Це цікаво, оскільки інтереси інвесторів у різних видах інвестицій різні. Прямі інвестори зацікавлені отримати тривалий інтерес до підприємства, що проживає в іншій економіці. Портфельні інвестори більше зацікавлені у тому, щоб заробити різницю між ціною купівлі та продажу цінного папера. Крім власних цінних паперів, портфельні інвестори також інвестують у короткострокові (інструменти грошового ринку) та/або довгострокові (боргові зобов'язання та векселі) боргові цінні папери. Залишкова категорія, яка не включає ці інвестиції, називається іншими інвестиціями.

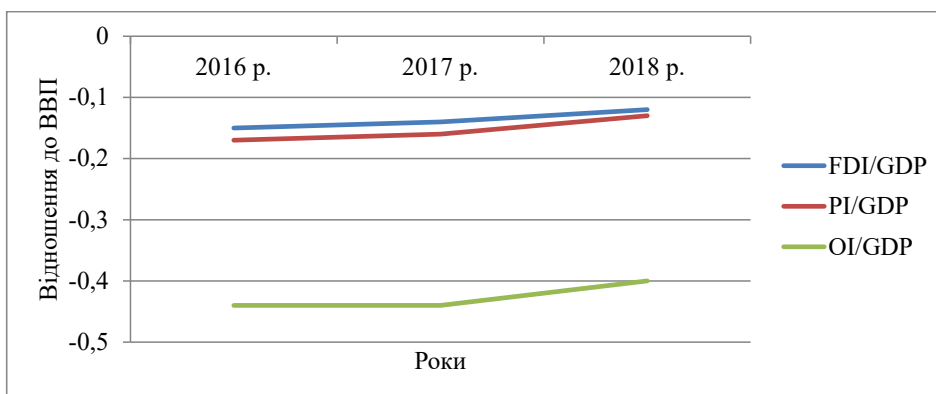

Рис. 1. Графік функціональних типів інвестицій усієї групи

Джерело: складено авторами згідно з даними джерел [2; 3; 5]

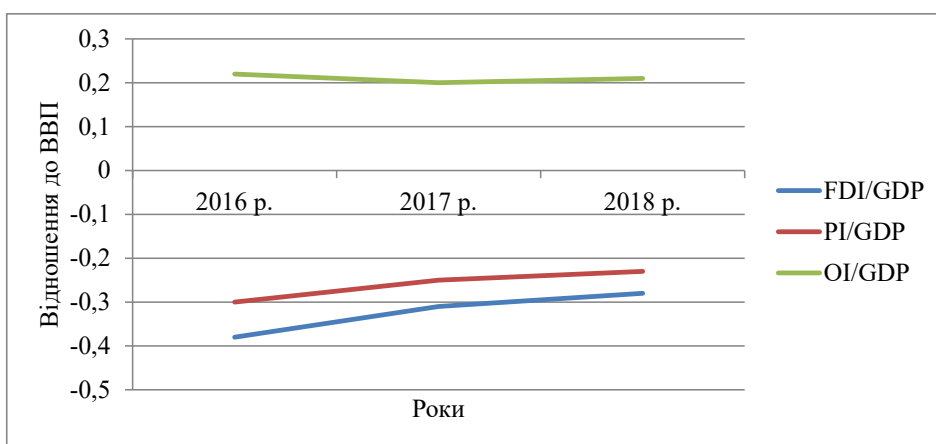

Рис. 2. Графік функціональних типів інвестицій України

Джерело: складено авторами згідно з даними джерел [2; 3; 5]

На рис. 1 показані чисті позиції ПІІ, ПІ та ПІІ групи за 2016–2018 роки. Група має негативну інвестиційну позицію, оскільки вартість їхніх активів за кордоном нижче, ніж вартість їхніх зобов'язань перед іноземними інвесторами.

На рис. 2 показані чисті позиції ПІІ, ПІ та ПІІ України за 2016–2018 роки. Україна також має негативну інвестиційну позицію, проте слід відзначити, що, на відміну від інших країн, група ПІІ в Україні є додатною.

Відповідно до статистичних методів Державної служби статистики, до групи ПІІ входять обсяги приросту готівкової валюти в інших секторах, які визначаються як різниця обсягів чистого ввезення валюти банками в Україну та обсягів чистого вивезення валюти юридичними та фізичними особами. Обсяги готівки для розрахунків за неофіційний імпорт базуються на експертній оцінці неформальної торгівлі. Обсяги вивезення готівкової валюти подорожуючими визначаються як різниця між розрахованими обсягами витрат туристів та обсягами платежів, здійснених через банківську систему. Сума готівки, ввезена трудовими мігрантами, визначається як частка від загальної суми переказів, що надійшли від трудових мігрантів через банки та міжнародні платіжні системи [1].

Отже, під групою ПІІ можуть розумітися операції з виведення капіталу та готівкових коштів, які потім можуть повертатися під виглядом прямих і портфельних інвестицій, а також позики МВФ, тому цікаво проаналізувати кожну країну з групи і дізнатися, яка частка ПІІ в них.

На рис. 3 показані чисті позиції ПІІ, ПІ та ПІІ країн групи. Очевидно, що інтерес іноземців до ПІІ найбільший (згідно з розподілом ПІІ за видами діяльності, добросовісно в банках, галузях з давніми традиціями, які добре відомі в регіоні телекомунікаційних компаній). Чиста позиція ПІІ загалом по групі збільшилась. Це може свідчити про те, що прямі іноземні інвестори дещо втратили інтерес до вибраних країн, але це також може бути наслідком зниження ринкових індексів або вартості акцій найбільших компаній.

Схоже, участь у ЄС позитивно впливає на привабливість країни для іноземних інвесторів. Для підгрупи ЄС чиста позиція прямих іноземних інвестицій характеризується коливанням за збільшення у 2017 році та деякого зменшення у 2018 році. Для України та Білорусі цей період характеризується стабільним падінням частки ПІІ. Група, що не входить до ЄС, використовує

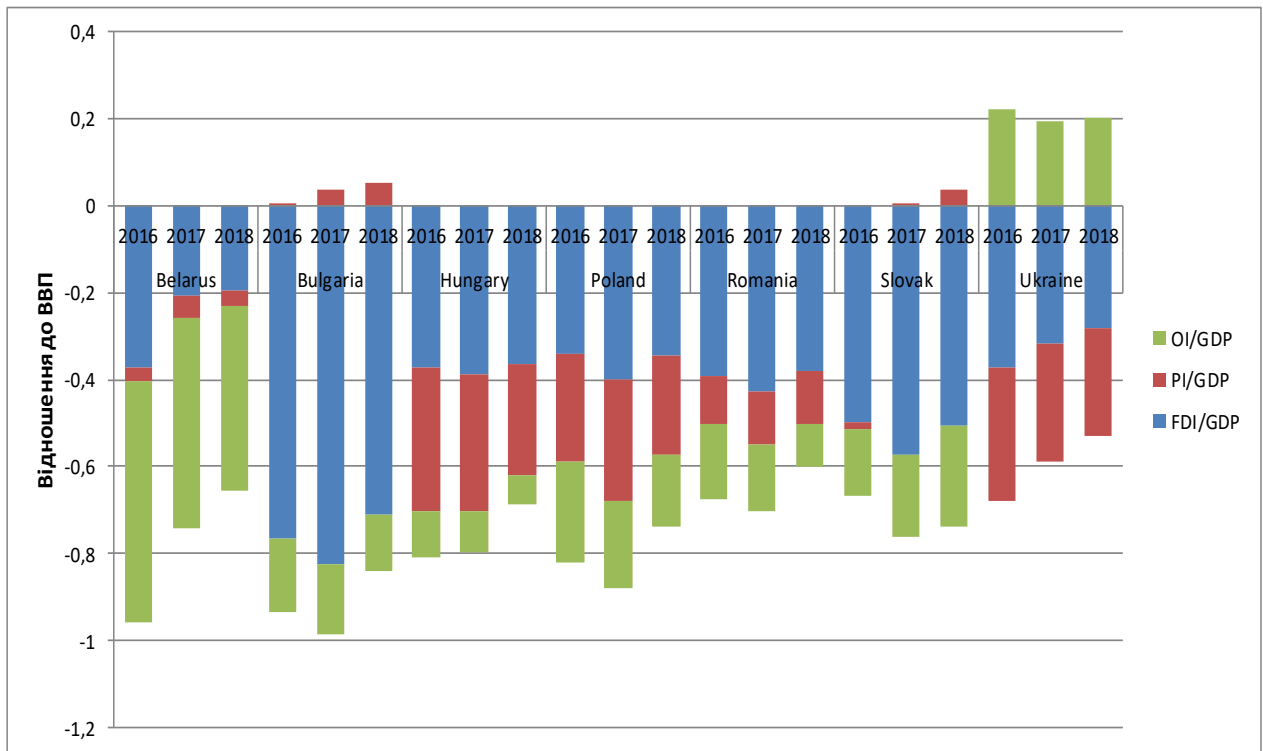

Рис. 3. Діаграма функціональних типів інвестицій країн групи

Джерело: складено авторами згідно з даними джерел [3–5]

інші звичайні інструменти (переважно позики), впливаючи на зменшення чистої позиції П.

В Україні вона додатна, в Білорусі від’ємна, хоча чиста позиція обох має тенденцію до зменшення, як і валова частка, хоча в обох вона більша за інші країни вибірки. Це говорить про те, що вибір ПП як способу фінансування позитивно корелює з інвестиційною привабливістю країни. Частка ПП в Україну співставна з Угорщиною, Польщею та Румунією, інші країни мають майже нульову чисту позицію ПП.

Крім еволюції позицій чистих інвестицій, цікаво визначити стан міжнародної фінансової інтеграції (ІФІ) / “international financial integration” (IFI) групи. Перший крок полягає в тому, щоби побудувати графіки

ІФІ та побачити стан і тенденції розвитку міжнародної фінансової інтеграції.

На рис. 4 показано динаміку ІФІ та EQI (інструменти власного капіталу) групи за 2016–2018 роки. За цей період спостерігається зменшення як ІФІ, так і EQI. Швидкість зменшення індексу іноземних інвестицій у власний капітал становить 30,6%, що майже вдвічі перевищує зменшення загального індексу фінансової інтеграції, що становить 17,9%.

На рис. 5 показано динаміку ІФІ та EQI України за 2016–2018 роки. В Україні також відбувалося зменшення індексів, проте з однаковою швидкістю у 25% за три роки. Це можна пояснити тим, що індекс іноземних інвестицій в Україну у власний капітал і так був в Україні

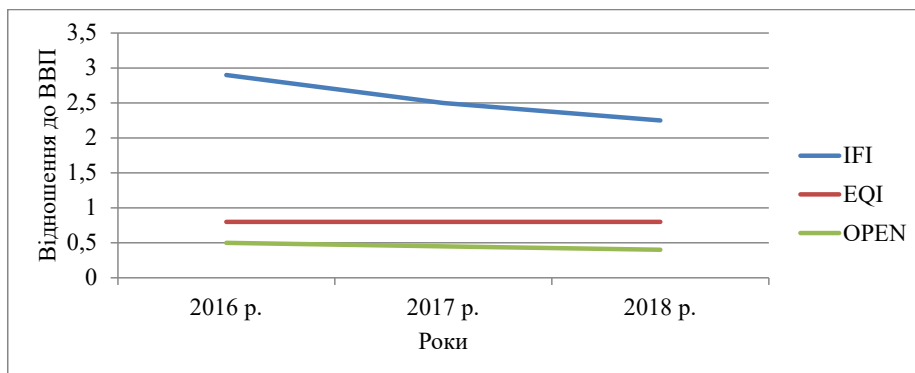

Рис. 4. Динаміка ІФІ, EQI та OPEN групи країн

Джерело: складено авторами згідно з даними джерел [3–5]

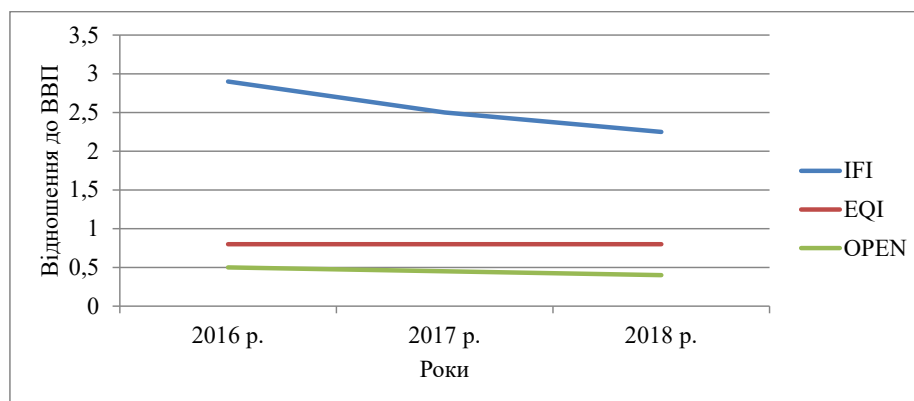

Рис. 5. Динаміка IFI, EQI та OPEN України

Джерело: складено авторами згідно з даними джерел [3–5]

нижчим за середній по групі майже вдвічі. Це свідчить про те, що інвестиції у власний капітал є більш гнучкими, найбільш цінними та мають найбільший інтерес для іноземних інвесторів у розвинених економіках.

З рис. 5 видно, що середня фінансова відкритість (вимірюється IFI) перевершує середню відкритість торгівлі (вимірюється OPEN) у середньому по групі. Відкритість торгівлі залишається майже незмінною, незважаючи на фінансові коливання. Відкритість до торгівлі в Україні так само залишається стабільною, хоча меншою, ніж у середньому по групі.

Можна виділити, що Україна має непогані показники відкритості порівняно з групою. Загалом показники країн порівняні, за винятком Угорщини, яка вдвічі обігнала середні показники фінансової відкритості, у п'ять разів за залученням інвестицій у власний капітал. Коефіцієнт фінансової відкритості України більше двох, що приблизно дорівнює таким країнам, як Словаччина та Болгарія, менші показники мають Румунія, Польща та Білорусь. За торговельною інтеграцією ми схожі на останні три країни, тобто хоча за розмірами інвестиційна позиція схожа з інвестиційною позицією інших країн, проте показники фінансової і торговельної відкритості України середні по групі, де є деякі відмінності за структурою. Зокрема, в Україні порівняно велика частка інших інвестицій, відповідно, менша частка прямих і портфельних інвестицій. В українських реаліях у підгрупі «інші інвестиції» значну частину складають позики міжнародних фінансових організацій, операції з виведення капіталу й готівкових коштів, які потім можуть повертатися під виглядом прямих і портфельних інвестицій. Дещо нижчі також показники інвестицій у власний капітал.

Для того щоби зрозуміти ці відмінності, слід розглянути особливості іноземного інвестування в Україну. Проаналізувавши структуру ПІІ в економіку України, можемо визначити надходження 70% від загального обсягу інвестицій від країн ЄС (табл. 1).

Список країн, що вклали найбільший обсяг інвестицій в українську економіку, наведено в табл. 1, також тут наведено їх частину від загального обсягу ПІІ в Україну [7].

Таблиця 1

Структура прямих іноземних інвестицій в економіку України за країнами світу

Країни світу	Структура іноземних інвестицій на 1 січня		
	2014 рік	2017 рік	2019 рік
Австрія	4,3%	3,5%	3,5%
Італія	1,1%	0,6%	0,7%
Нідерланди	16,8%	19,3%	21,6%
Німеччина	5,4%	5,0%	5,2%
Польща	1,5%	1,6%	1,9%
Російська Федерація	6,6%	2,6%	1,8%
Англія	5,2%	6,2%	6,5%
Франція	2,8%	2,0%	2,3%
Швейцарія	2,5%	4,6%	4,7%
Кіпр	33,0%	28,1%	29,0%
США	1,7%	1,9%	1,6%
Інші країни світу	19,1%	24,6%	21,2%
Усього	100,0%	100,0%	100,0%

Джерело: складено авторами згідно з даними джерела [7]

Як бачимо з табл. 1, за 2014–2019 роки у структурі прямих іноземних інвестицій в економіку України відбулися зміни. Слід відзначити, що найбільший обсяг інвестицій надходить з Кіпру, частка якого у 2017 році порівняно з 2014 роком зменшилася з 33,0% до 28,1%, проте до 2019 року збільшилась на 1%, а саме до 29%.

Друге місце серед країн-інвесторів посідають Нідерланди. Частка інвестицій цієї країни в загальному обсязі прямих іноземних інвестицій в економіку України зросла з 16,8% у 2014 році до 19,3% у 2017 році, а на початок 2019 року склала вже 21,6%. За даними Державної служби статистики України, на 1 січня 2019 року вклад Нідерландів в економіку України склав 7 118,7 млн. дол. США, Кіпру – 9 544,5 млн. дол. США (рис. 6). Варто зазначити, що на 2019 рік порівняно з 2016 роком у структурі ПІІ в економіку України збільшились частки інвестицій з Великої Британії (з 5,2% до 6,5%) та Швейцарії (з 2,5% до 4,7%). Водночас зменшились частки інвестицій з Німеччини (з 5,4% до 5,2%), Франції (з 2,8% до 2,3%), США (з 1,7% до

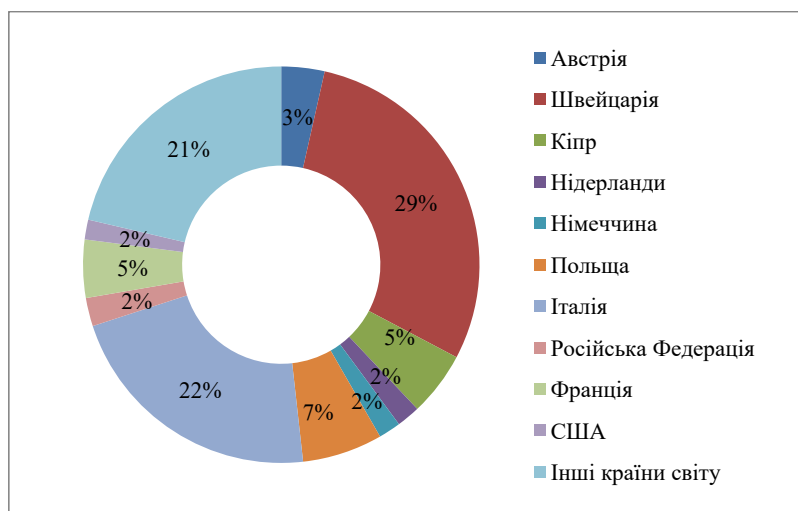

Рис. 6. Структура прямих іноземних інвестицій в економіку України за країнами світу станом на 1 січня 2019 року, %

Джерело: складено авторами згідно з даними джерела [1]

1,6%). Частка інвестицій в Україну з Російської Федерації на початок 2017 року порівняно з 2014 роком суттєво скоротилась, а саме з 6,6% до 2,6%, і на початок 2019 року знову продовжила падіння до 1,8% загального обсягу прямих іноземних інвестицій.

Для того щоби встановити найбільш привабливі сфери економічної діяльності, що мають інтерес в іноземних інвесторів, проаналізовано структуру надходження прямих іноземних інвестицій в економіку України на початок 2016 і 2019 років (табл. 2) [12].

Аналіз даних табл. 2 показав, що в структурі прямих іноземних інвестицій в Україну за видами економічної діяльності за 2016–2019 роки відбулися певні зміни. Найбільш пріоритетною для закордонних інвесторів залишається промисловість, частка якої на початок 2019 року порівняно з 2016 роком зросла на 0,5 відсоткових пунктів, склавши 32,9%, що є позитивним явищем. Значні кошти від іноземних вкладень залучено в оптову та роздрібну торгівлю, операції з нерухомим майном та сферу інформації та телекомунікації, частка

інвестицій у ці види діяльності в заданий період також зросла, склавши на 1 січня 2019 року 16,7%, 12,9% та 6,7% відповідно від загального обсягу іноземних інвестицій.

Слід відзначити, що за аналізований період помітно скоротився відсоток інвестицій у фінансову та страхову діяльність, яка у попередні роки була стабільно високою. За 2016–2019 роки вона зменшилася з 16,7% у першому періоді до 11,1% у другому. Проте слід відзначити негативні зміни у структурі іноземного інвестування, до яких можна віднести скорочення коштів та відсотку інвестицій у професійну, наукову та технічну діяльність з 6,9% до 6,4% та у будівельну галузь з 3,4% до 3,0%, а також те, що у таку галузь, як сільське господарство, де Україна має для пропозицій цінні інвестиційні про-

екти, вклали лише 1,4% іноземних інвестицій.

Динаміку та структуру за капітальними інвестиціями аналізують за джерелами фінансування, видами активів та економічної діяльності.

Погіршенням у структурі капітальних вкладень є значне скорочення інвестицій за рахунок коштів іноземних інвесторів: якщо у 2016 році кошти іноземних інвесторів становили 2,9% від загальної суми капітального інвестування, то у 2018 році вони склали лише 0,3%. Це приводить до висновків, що іноземні інвестори не хочуть ризикувати, вкладаючи гроші в економіку України.

Слід зазначити, що ПІІ надходять в Україну з двох джерел, а саме від іноземних резидентів та від іноземних компаній, що належать резидентам України (виведений раніше український капітал, як правило, з офшорних країн). Аналіз країн інвесторів показує, що частка розвинених країн у ПІІ України невисока, на відміну від частки інвестицій з офшорних зон. Це підтверджує те, що на 2017 рік частка інвестицій з

Таблиця 2

Структура прямих іноземних інвестицій в Україну за видами економічної діяльності

Види економічної діяльності	Структура іноземних інвестицій на 1 січня	
	2016 рік	2019 рік
Промисловість	32,4%	32,9%
Сільське, лісове та рибне господарство	1,6%	1,4%
Будівництво	3,4%	3,0%
Фінансова та страхова діяльність	16,7%	11,1%
Інформація та телекомунікації	4,3%	6,7%
Оптова та роздрібна торгівля	15,7%	16,7%
Операції з нерухомим майном	10,4%	12,9%
Професійна, наукова та технічна діяльність	6,9%	6,4%
Інші види економічної діяльності	8,6%	8,9%
Усього	100,0%	100,0%

Джерело: складено авторами згідно з даними джерела [6]

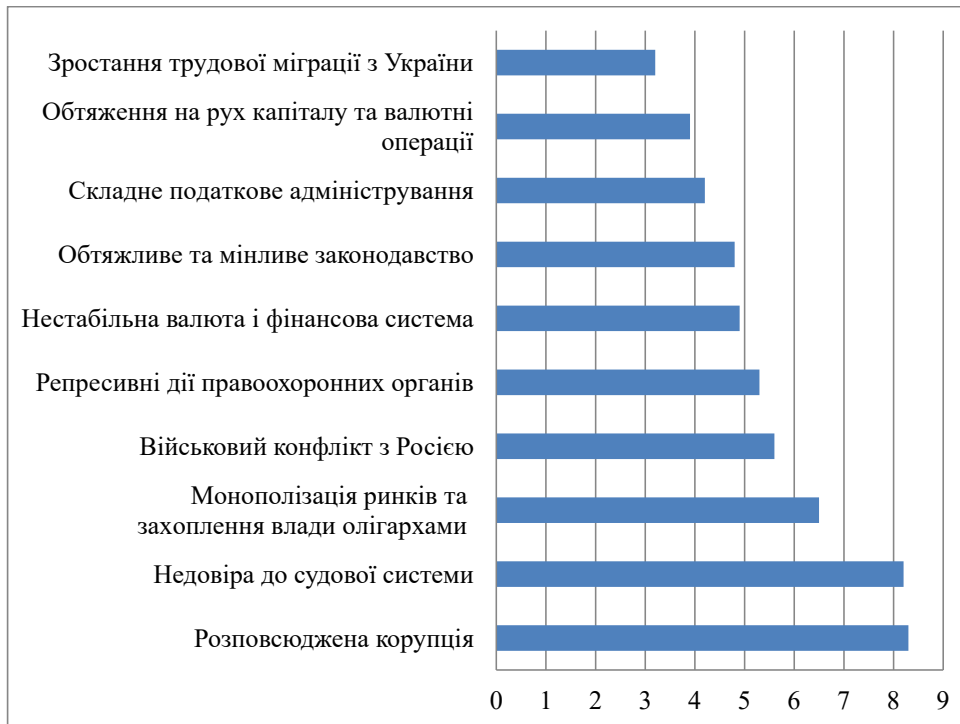

Рис. 7. Топ-10 перешкод для іноземних інвестицій в Україну

Джерело: складено авторами згідно з даними джерела [10]

офшорів до сумарного обсягу накопичених ПШ складає більше 33%. Таким чином, витісняючи якісний капітал з високорозвинених країн, офшорні інвестиції сприяють кількісному росту ПШ, але стримують якісний [8].

Нерішучість інвесторів до довгострокових вкладень вказує на незадовільний інвестиційний клімат. Українська держава намагається проводити реформи, що відбивається на міжнародних рейтингах.

Рейтинг “Doing Business” складається Світовим банком за підсумками дослідження стану реформ кожної країни за 10 ключовими показниками (рис. 7). Він є вагомим фактором під час інвестування в економіку країни. У 2014 році Україна посідала 112 місце, проте невдовзі стала покращувати результат: 96 місце у 2015 році, 83 місце у 2016 році, 80, 76 та 71 місця у 2017, 2018 та 2019 роках відповідно [9]. Проте, незважаючи на покращення, їх недостатньо для того, щоби перекрити ризики політичної, економічної нестабільності, військової ескалації. Це відображається, зокрема, в індексі інвестиційної привабливості України, що вимірюється двічі на рік Європейською Бізнес-Асоціацією, котрий впав до стану 2016 року. В результаті нового опитування у 2019 році індекс був оцінений у 2,85 балів з 5 можливих, що відносить його до негативних факторів для інвесторів. Для порівняння, оцінка за попередній період становила 3,07, що означає нейтральну оцінку інвесторів бізнес-клімату [11].

Корупція та відсутність довіри до суду в Україні – це найбільші перешкоди для іноземних інвесторів.

Вже четвертий рік інвестори стабільно називають поширеність корупції та відсутність чесної судової сис-

теми найбільшими перешкодами для вкладення інвестицій. Нестабільність валютно-фінансової системи з третього місця перейшла до шостого за рівнем неблагополучних чинників для інвестицій. Значною перешкодою залишається війна з Росією, а також репресії з боку правоохоронців, які посіли п’яте місце замість попереднього сьомого.

Проведення опитування організували Європейська Бізнес-Асоціація (ЄБА), інвестиційна компанія “Dragon Capital” та Центр економічної стратегії (ЦЕС). Опитування відбувалося в період з 15 по 19 квітня 2019 року й показало, що потреби бізнесу залишаються незмінними, до них входять верховенство права, викорінення корупції і, головне, встановлення зрозумілих та рівних для всіх учасників «правил гри». Бізнес готовий розгорнути свою діяльність в обсязі на нових умовах, але держава має забезпечити створення таких умов [11]. Кроки, які би позитивно вплинули на інвестиційний клімат України, наведені на рис. 8.

Висновки. В результаті порівняння міжнародної інвестиційної позиції можна побачити, що Україна має схожий з вибраними країнами обсяг пасивів та активів, проте їх склад дещо різниться. Зокрема, в Україні менша частка ПШ та більша частка інших інвестицій. Поточна географія іноземних інвесторів України розходиться з географією іноземних інвесторів розвинувтих країн.

Для України є необхідними інвестиції високотехнологічних економік, що розвиватимуть виробництво товарів з високою доданою вартістю, зокрема це Франція, Італія, Німеччина, США та Японія. Галузева структура іноземних інвестицій також різна й охоплює

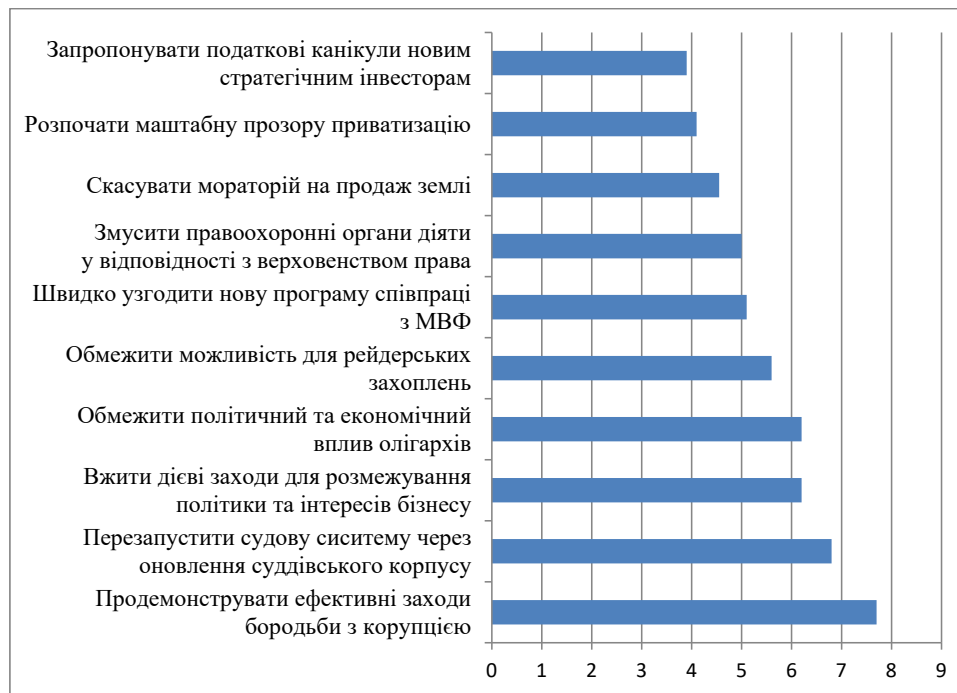

Рис. 8. Кроки, які би позитивно вплинули на інвестиційний клімат України

Джерело: складено авторами згідно з даними джерела [11]

всі галузі української економіки. Водночас більшість інвесторів спрямовує свої капітали в галузі переробної промисловості, торговельну сферу, а саме оптову й роздрібну торгівлю, тобто швидкоокупні сфери з невисокими комерційними ризиками.

Проведення дослідження динаміки та структури надходження ПІІ в Україну виявило, що основними причинами скорочення надходження інвестицій є політична напруга, фінансова та економічна нестабільність, законодавча база, яка не надає гарантій захисту майнових прав для інвесторів, загальний несприятливий інвестиційний клімат. Умовами залучення прямих іноземних

інвестицій в Україну є політична, економічна та фінансова стабільність, інвестиційні гарантії, вдосконалення законодавства з регулювання інвестиційної діяльності та загальне покращення бізнесового клімату.

Отже, діюча структура ПІІ не відповідає викликам, які стоять перед українською економікою, тому тільки за проведення економічних та адміністративних реформ, таких як дерегулювання, зменшення корупції, дебіюрократизація, встановлення верховенства права, та роботи щодо просування інвестиційних проєктів Україна має шанс зменшити технологічну відсталість та подолати експортно-сировинну спрямованість її розвитку.

Список літератури:

1. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 23.06.2020).
2. Global economic data. URL: <https://www.ceicdata.com> (дата звернення: 29.06.2020).
3. International Monetary Fund. URL: <https://data.imf.org> (дата звернення: 25.06.2020).
4. United nations conference on trade and development. URL: <https://unctadstat.unctad.org/EN> (дата звернення: 28.06.2020).
5. The World Bank. URL: <https://data.worldbank.org> (дата звернення: 24.06.2020).
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.index.minfin.com.ua> (дата звернення: 01.07.2020).
7. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення: 04.07.2020).
8. Інвестиційна нескладуха. URL: <https://business.ua/economy/6591-investitsijna-neskladukha> (дата звернення: 02.07.2020).
9. Doing Business. URL: <https://www.doingbusiness.org> (дата звернення: 05.07.2020).
10. Офіційний сайт СП ТОВ "Dragon Capital". URL: <https://dragon-capital.com/ua> (дата звернення: 01.07.2020).
11. Європейська Бізнес-Асоціація. URL: <https://eba.com.ua> (дата звернення: 06.07.2020).
12. Самогєнкова О.В. Інвестиційна діяльність в Україні: тенденції та перспективи. *Ефективна економіка*. 2019. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7052> (дата звернення: 28.06.2020).
13. Роцина Н.В., Борданова Л.С., Мілько І.В. Особливості залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2017. № 14. С. 126–132.
14. Неїзвестна О.В., Овчаренко К.В. Рейтингові системи оцінювання як чинник впливу на міжнародну інвестиційну позицію України та обсяги інвестицій у внутрішню економіку. *Вісник ОНУ І.І. Мечникова*. 2017. № 11(64). С. 214–217.

References:

1. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 23 June 2020). (in Ukrainian)
2. Global economic data [Global economic data]. Available at: <https://www.ceicdata.com> (accessed 29 June 2020). (in Ukrainian)
3. International Monetary Fund [International Monetary Fund]. Available at: <https://data.imf.org> (accessed 25 June 2020). (in Ukrainian)
4. United nations conference on trade and development [United nations conference on trade and development]. Available at: <https://unctadstat.unctad.org/EN> (accessed 28 June 2020). (in Ukrainian)
5. The World Bank [The World Bank]. Available at: <https://data.imf.org> (accessed 24 June 2020).
6. Ofitsiynny sayt ministerstva finansiv Ukrainy [Official website of the Ministry of Finance of Ukraine]. Available at: <http://www.index.minfin.com.ua> (accessed 01 July 2020). (in Ukrainian)
7. Ofitsiynny sayt NBU [Official site of the NBU]. Available at: <https://bank.gov.ua> (accessed 04 July 2020). (in Ukrainian)
8. Investytsiyna neskladukha [Investment clutter]. Available at: <https://business.ua/economy/6591-investitsijna-neskladukha> (accessed 02 July 2020). (in Ukrainian)
9. Doing Business [Doing Business]. Available at: <https://www.doingbusiness.org> (accessed 05 July 2020).
10. Ofitsiynny sayt SP TOV "Dragon Capital" [Official site of JV LLC "Dragon Capital"]. Available at: <https://dragon-capital.com/ua> (accessed 01 July 2020). (in Ukrainian)
11. Yevropeys'ka Biznes-Asotsiatsiya [European Business Association]. Available at: <https://eba.com.ua> (accessed 06 July 2020). (in Ukrainian)
12. Samotoenkova E.V. (2019). Investytsiyna diyal'nist' v Ukraini: tendentsiyi ta perspektyvy [An investment activity of Ukraine: trends and prospects]. *Efficient economy*, no. 5. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7052> (accessed 11 June 2020). (in Ukrainian)
13. Roshchyna N.V., Bordanova L.S., Mil'ko I.V. (2017). Osoblyvosti zaluchenny apyamyk hinozemnykh investytsiy v ekonomiku Ukrainy [Features of attracting foreign direct investment in the economy of Ukraine]. *Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"*, no. 14, pp. 126–132. (in Ukrainian)
14. Nyeizvyestna O.V., Ovcharenko K.V. (2017). Reytynhovi systemy otsinyuvannya yak chynnyk vplyvu na mizhnarodnu investytsiynu pozytsiyu Ukrainy ta obsyahu investytsiy v vnutrishnyu ekonomiku [Rating rating systems as a factor influencing the international investment position of Ukraine and the volume of investments in the domestic economy]. *Bulletin of ONU II Mechnikov*, no. 11(64), pp. 214–217. (in Ukrainian)

ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПОЗИЦИЯ УКРАИНЫ И ОСОБЕННОСТИ ИНОСТРАННОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ В УКРАИНУ

В статье определено понятие международной инвестиционной позиции. Проанализированы инвестиции по функциональным типам и рассмотрены графики функциональных типов инвестиций всей группы, функциональных типов инвестиций Украины и стран группы за 2016–2018 годы. Рассмотрен состав иностранных активов и пассивов Украины по сравнению с соседними странами. Проанализировано состояние показателей международной финансовой интеграции стран и определены их различия в структуре международной инвестиционной позиции Украины. Исследована географическая структура прямых иностранных инвестиций по странам поступления инвестиций и определены крупнейшие страны-инвесторы и самые привлекательные отрасли для инвестирования в украинскую экономику. Проанализированы топ-10 препятствий для иностранных инвестиций в Украину и рассмотрены шаги улучшения инвестиционного климата Украины.

Ключевые слова: международная инвестиционная позиция, иностранные инвестиции, международная финансовая интеграция, экономическое развитие.

UKRAINE'S INVESTMENT POSITION AND FEATURES OF FOREIGN INVESTMENT IN UKRAINE

The article defines the concept of international investment position. Investments by functional types (foreign direct investments, portfolio investments and other investments) are analyzed. Graphs of functional types of investments of the whole group, functional types of investments of Ukraine and group countries for 2016–2018 are considered. The composition of foreign assets and liabilities of Ukraine in comparison with neighboring countries such as Belarus, Bulgaria, Poland, Romania, and Slovakia is considered. The state of indicators of international financial integration of countries and their differences are analyzed. Based on these comparisons, differences in the structure of Ukraine's international investment position with a selected group of countries were identified. Peculiarities of international investment in the economy of Ukraine are analyzed. The geographical structure of foreign direct investment by countries of investment is studied and the largest investor countries and the most attractive industries for investing in the Ukrainian economy as of January 1, 2019 are identified. These include industries such as industry, finance and insurance, wholesale and retail trade and real estate activities. The structure of foreign direct investment in Ukraine by types of economic activity and Top 10 barriers to foreign investment in Ukraine are analyzed. The biggest barriers to investment are the prevalence of corruption and the lack of a fair judiciary. Based on the data of international ratings, a conclusion was made about the unsatisfactory investment situation in Ukraine and the inconsistency of the investment structure with the needs of economic development. The main reasons for the reduction in investment inflows were identified, which include political tensions, financial and economic instability, the legal framework that does not provide guarantees for the protection of property rights for investors, and the general unfavorable investment climate. It is determined that the conditions for attracting foreign direct investment to Ukraine are political, economic and financial stability, investment guarantees, improvement of legislation regulating investment activities and general improvement of the business climate. Steps that would positively affect the investment climate of Ukraine are considered.

Key words: international investment position, foreign investments, international financial integration, economic development.